

PARTICULARITĂȚILE MANAGEMENTULUI RESURSELOR SPECIFICE AFACERILOR MILITARE CONTEMPORANE

PARTICULARITIES OF THE MILITARY AFFAIRS RESOURCE MANAGEMENT

Col.dr. Florin JIANU*

Datorită particularităților domeniului militar și a schimbărilor în modul de ducere a operațiilor militare din ultimele două decenii, managementul resurselor specifice afacerilor militare a devenit o provocare a liderilor politico-militari.

Pentru a răspunde provocărilor și amenințărilor complexe care au apărut în mediul de securitate, afacerile militare contemporane sunt în permanentă schimbare, în special în căutarea și în deținerea resurselor necesare.

The Military affairs resource management has become a challenge to political and military leaders - due to the particularities of the military system and the change in running the military operations from the last two decades.

In order to be able to answer the complex challenges from the military environment, the contemporary military affairs need to be in an ongoing change, especially in search and detention of resources.

Cuvinte-cheie: afaceri militare; management; resurse materiale; resurse financiare; resurse informaționale.

Keywords: military affairs; management; material resources; financial resources; information resources.

În contextul recente crize economice și al conflictelor teritoriale/etnice din estul României, gestionarea resurselor financiare în afacerile militare este foarte importantă.

Complexitatea managementului resurselor specifice afacerilor militare ne aduce în atenție necesitatea permanentă a îmbunătățirii sistemelor instituționale, bugetare și decizionale a structurilor militare.

În sens larg, managementul este activitatea și arta de a conduce¹. Din punct de vedere economic, managementul reprezintă un proces prin care se coordonează, se conduc, se planifică și se centralizează activitățile desfășurate într-o organizație, astfel încât să se asigure atingerea scopurilor acesteia cu maxim de eficiență. Managementul are un caracter universal, putându-se aplica oricărui tip de organizație: privată, publică, militară, socială².

Managementul resurselor în afacerile militare presupune abordarea instituțională a planificării

politicilor publice în domeniul apărării, de regulă, planificate sectorial/intersectorial și instituțional.

Managementul acestor resurse trebuie să asigure capacități suficiente pentru a-și permite extinderea felului operațiilor, dar și a numărului acestora pentru a răspunde oriunde ar fi solicitate, chiar și în afara granițelor tradiționale³. Un management eficient al resurselor afacerilor militare trebuie să țină cont de corelarea a trei elemente esențiale, respectiv tehnologie-doctrină-organizare. Astfel, tehnologiile trebuie să fie de ultimă generație, doctrinele interoperabile, interarme și multinaționale, iar structurile militare trebuie să fie flexibile, mobile și modulare. Concepțiile și teoriile doctrinar-strategice sunt în concurență cu posibilitatea deținerii tehnologiilor, ambele având efect asupra modului de întrebuițare a resurselor specifice afacerilor militare.

În această situație, asigurarea resurselor specifice afacerilor militare reprezintă optimizarea procesului de destinare și de folosire a resurselor alocate MApN în scopul îndeplinirii angajamentelor asumate de către România în cadrul NATO și UE, în conformitate cu procesul de transformare al armatei.

* *Direcția Financiar-Contabilă
a Ministerului Apărării Naționale
e-mail: florin.jianu1965@gmail.com*

Managementul resurselor materiale

În afacerile militare, managementul resurselor materiale în afacerile militare stabilește un sistem logistic de sprijin care vizează necesitățile structurilor militare în contextul geopoliticilor globale și regionale, dar și a tehnologiilor de ultimă generație. Managementul resurselor materiale este dependent de dezvoltarea economică a unui stat.

Managementul resurselor materiale trebuie să urmărească în permanență îndeplinirea funcției scop a structurilor militare, susținerea nemijlocită a forței militare în zona de operații. Totodată, managementul resurselor materiale are în vedere indicatori, precum cantitățile de resurse, gradul de uzură morală și fizică a tehnicii militare, capacitatea de reîmprospătare a stocurilor de materiale a capabilităților operaționale.

Managementul resurselor materiale nu reprezintă doar o însumare mecanică a etapelor ciclului de aprovizionare, ci presupune o multitudine de activități realizate după o planificare riguroasă, în baza unor strategii. Conceptualizarea noțiunii de management al resurselor materiale în afacerile militare, ca teorie și practică a conducerii, vizează, în primul rând, o eficiență în aprovizionare, astfel încât să se evite întârzierile, apoi achiziționarea bunurilor materiale conform scopului urmărit, precum și încadrarea în resursele financiare la dispoziție.

Sporirea caracterului anticipativ al conducerii, reflectat de accentuarea importanței managementului resurselor materiale, ca urmare a presiunii exercitate de progresul tehnic și tehnologic, determină profesionalizarea funcției de manager al resurselor materiale, la nivelul aptitudinilor și al calităților pe care le impune o asemenea funcție, având în vedere valoarea cunoștințelor și deprinderilor pe care le reclamă aplicarea ei cu rezultate de succes. Funcția de manager al resurselor materiale privește capacitatea de a conduce, de a adopta decizii corecte, juste și performante, care se concretizează în practică în emiterea comenzilor de achiziție, asigurarea transportului, a depozitării, ca și a tuturor aspectelor legate de formalități comerciale, portuare și vamale în condițiile operațiilor la nivel internațional⁴.

Gestionarea și optimizarea alocării resurselor materiale poate cuprinde anumite pachete de capabilități logistice, care trebuie să răspundă necesităților îndeplinirii misiunilor și să întărească interoperabilitatea, flexibilitatea, precum și

capacitatea de dislocare a forțelor. Pentru optimizarea utilizării resurselor materiale trebuie luate în considerație standardele tehnologice actuale, astfel încât nivelul finanțării să se efectueze în funcție de costurile unitare.

În afacerile militare, managementul resurselor determină un sistem logistic de sprijin eficient, cu mare transparență, îmbunătățind structura bugetului și a managementului financiar.

Managementul resurselor financiare

Managementul resurselor financiare începe odată cu planificarea financiară pentru elaborarea studiilor de prognoză și se încheie cu executarea bugetului alocat. Conducerea prin bugete, cea mai aplicabilă metodă de management în acest subdomeniu, reprezintă elaborarea de bugete de cheltuieli pentru toate verigile organizatorice și urmărirea execuției acestora.

În opinia mea, printre metodele ce se potrivesc managementului resurselor financiare specifice afacerilor militare ar mai fi: managementul prin obiective, managementul prin rezultate și managementul prin proiecte.

Managementul prin obiective reprezintă un sistem dinamic prin care se urmărește realizarea obiectivelor organizației militare prin armonizarea intereselor acesteia cu cele ale personalului, folosind metode motivaționale complexe.

Managementul prin rezultate presupune un sistem prin care se urmărește maximizarea „profitului”, a îndeplinirii misiunilor de termen scurt, folosind o metodă motivațională bazată în principal pe stimulente materiale.

Managementul prin proiecte reprezintă un sistem de perfecționare a organizării, a conducerii în vederea rezolvării operative și eficiente a unor probleme complexe, care necesită multă muncă creativă și colaborarea dintre specialiști din mai multe domenii.

Toate aceste metode folosite, de obicei, în managementul resurselor financiare implică și măsurarea propriei performanțe, bazat pe ciclul de întocmire a planurilor bugetare, realizarea și evaluarea acestora, beneficiile pe care le aduc și controlul asupra funcțiilor financiare. Gestiunea performanței resurselor financiare specifice afacerilor militare reprezintă un instrument al managementului, care oferă informații asupra stadiului proiectelor, programelor sau politicilor pentru apărare.

Responsabilitatea managementului resurselor financiare revine comandanților de la toate nivelurile pentru angajarea, stabilirea cheltuielilor și limitelor privind utilizarea fondurilor publice. În acest sens, aceștia coordonează permanent structura specializată pentru asigurarea fondurilor, politicii financiare și contabilitatea.

Optimizarea utilizării resurselor financiare în menținerea potențialului operațional al structurilor militare constă în specificarea relației dintre parte și întreg, dintre factorul de decizie militară și structură. În opinia mea, optimizarea utilizării resurselor financiare este dată de calitatea informației, calitatea interacțiunilor și gradul ei de acoperire.

Managementul resurselor informaționale

Managementul resurselor informaționale în afacerile militare oferă informații adecvate utilizării capacităților forțelor proprii, concomitent cu posibilitățile forțelor adverse. De asemenea, managementul resurselor informaționale trebuie direcționat spre dezvoltarea sistemelor de sprijin care asigură formularea valorilor politico-militare.

Analiza informațiilor prin intermediul metodelor de stabilire a relațiilor cauzale, descompunerii rezultatelor, comparațiilor metodelor de separare a influenței factorilor conduc la progrese în managementul resurselor informaționale, care vor determina schimbări fundamentale în modul de abordare și organizare a afacerilor militare. Studiile analitice oferă informații despre natura elementelor inițiale de planificare necesare investițiilor în afacerile militare ce nu sunt legate de procesul asigurării resurselor materiale sau financiare.

Analiza mediului afacerilor militare trebuie să furnizeze informații pertinente referitoare la cota absolută și relativă a operațiilor militare, la forțele adverse existente în cadrul unor conflicte/crize care amenință securitatea și activitatea unui stat.

Evitarea surprinderii față de orice amenințări interne sau externe se realizează prin aplicarea principiului planificării, anticipării și previziunii, prin care resursele informaționale sunt gestionate permanent și în mod integrat.

Culegerea și raportarea informațiilor nu au nici o valoare dacă nu sunt utilizate de către conducătorii instituțiilor militare și, de aceea ele trebuie revăzute periodic, analizându-se cauza derapajelor înregistrate, fapt ce stă la baza ajustării planurilor, precum și a managementului resurselor destinate afacerilor militare contemporane.

Managementul resurselor informaționale în afacerile militare reprezintă o stare de avantaj informațional, în raport cu riscurile și amenințările, realizată prin obținerea celor mai exacte/relevante informații și în timp oportun. Acestea se constituie în superioritate informațională obținută prin abilitatea de a realiza acel avantaj informațional în raport cu adversarul.

Astfel, toate capacitățile afacerilor militare contemporane determină necesarul de informare pentru a se putea face optimizarea utilizării resurselor financiare în menținerea potențialului operațional.

Concluzii

Managementul resurselor specifice afacerilor militare trebuie să urmărească indicatori de performanță, în care trebuie fixate obiective, cum ar fi calitatea actului managerial, inovarea, atitudinea managerilor/decidenților, dezvoltarea capacităților forței, performanța tehnologică, motivabilitatea, profitabilitatea și responsabilitatea publică.

În acest sens, dimensionarea resurselor reprezintă un proces iterativ important. Astfel, prima estimare este revăzută, o dată sau de mai multe ori, până când se realizează un nivel cât mai eficient și sincronizat cu corelația dintre necesitățile de resurse și posibilitățile de asigurare a acestora.

Managementul resurselor specifice afacerilor militare contemporane ar trebui să devină, la modul ideal, capacitatea unei forțe militare de a fi în măsură să susțină o varietate de operații împotriva adversarilor săi. Pentru a stabili dacă o forță este capabilă să-și depășească adversarii, este necesară o analiză detaliată a echilibrului de putere, condițiile în care se desfășoară operațiile militare, precum și constrângerile relevante și obiectivele care condiționează interacțiunea totală între cele două părți. Acest efort necesită, adesea, o analiză de dinamică pentru a stabili un echilibru relativ de eficacitate între două forțe.

În opinia mea, afacerile militare ale unui stat, alături de afacerile interne și externe, dețin un rol important în atingerea scopurilor politico-militare ale acestuia, pentru asigurarea stabilității statului și dezvoltării sale economice. Managementul resurselor destinate afacerilor militare trebuie realizat într-o manieră integrată în scopul îndeplinirii obiectivelor politicii de apărare.

Managementul resurselor specifice afacerilor militare contemporane reprezintă asigurarea condițiilor pentru desfășurarea eficientă a activităților de suport prin aprovizionarea oportună, realizarea unui nivel optim de dezvoltare tehnologică, recrutarea, formarea și motivarea resurselor umane, realizarea unei infrastructuri operaționale pentru activitățile de suport a afacerilor militare.

Gestionarea eficientă a resurselor reprezintă garanția progresului și forța/puterea structurilor militare ale unui stat. Investiția în asigurarea resurselor afacerilor militare reprezintă garanția apărării bunăstării și dezvoltării economice a unui stat modern.

Formularea unui model de management al resurselor specifice afacerilor militare contemporane reprezintă un exercițiu de reflecție preponderent intelectual, fiindcă implementarea sa desemnează ansamblul acțiunilor ce trebuie întreprinse pentru a pune modelul în aplicare, punând accentul pe necesitățile și realitățile concrete din cadrul structurilor militare operaționale ale armatei statului.

Această lucrare a fost posibilă prin sprijinul financiar oferit prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013, cofinanțat prin Fondul Social European, în cadrul proiectului POSDRU/159/1.5/S/138822, cu titlul „Rețea Transnațională de Management Integrat al Cercetării Doctorale și Postdoctorale Inteligente în Domeniile „Științe Militare”, „Securitate și Informații” și „Ordine Publică și Siguranță Națională” – Program de Formare Continuă a Cercetătorilor de Elită – „SmartSPODAS”.

NOTE:

1 [Dexonline.ro/definitie/management](http://dexonline.ro/definitie/management)

2 *Dicționar de economie*, 1999, p. 285.

3 http://conference.dresmara.ro/conferences/2007/21_Stancila_Lucian.pdf, accesat la 15.10.2014.

4 www.clubcisco.ro/cursuri/4mpbm/Capitoulul%203, Managementul administrării resurselor materiale în cadrul unui proiect, p. 105., accesat la 15.10.2014.

BIBLIOGRAFIE

Strategia de transformare a Armatei României, Ministerul Apărării, București, 2007.

Stăncilă Lucian, Ene Vasile, *Impactul revoluției în afaceri militare asupra managementului integrat al resurselor de apărare*, Conferința DRESMARA, 2007.

Sava Ionel Nicu, *Teoria și practica securității*, Universitatea din București, Master Studii de Securitate, Suport de curs, București, 2012.

Rizescu Alexandru, Maliciuc Ioan, Rizescu Alexandru Marius, *Corelația revoluție în afaceri militare, strategii de securitate și strategii militare*, Editura „Alma Mater”, Sibiu, 2012.

Gabor Gabriel, *Paradigme în noile afaceri militare*, Editura T, București, 2012.

Frunzeti Teodor, *Universalitatea științei militare*, în Revista de Științe Militare nr. 3/2010, editată de Secția de Științe Militare a Academiei Oamenilor de Știință din România, București, 2010.

Gabor Gabriel, Mureșan Doina, *Revoluția în afacerile militare – un nou mod de ducere a războiului*, în Buletinul Universității Naționale de Apărare „Carol I”, nr. 2/2013, Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, București, 2013.

Gabor Gabriel, Mureșan Doina, *Revoluția în afacerile militare și amplul proces de transformare a armatelor*, în Buletinul Universității Naționale de Apărare „Carol I”, nr. 4/2013, Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, București, 2013.